

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ,
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π.Ε. & Δ.Ε.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α΄ - ΣΠΟΥΔΩΝ & ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΑΥΤΟΤΕΛΗΣ Δ/ΝΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΠΕ & ΔΕ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας:

Μαρούσι, 22-5-2020

Αρ. Πρωτοκόλλου: Φ.20/60778/Δ1

Ταχ. Δ/ση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Μ. Ασυνάνογλου
Τηλέφωνο : 210 344 3288

ΠΡΟΣ

1. Περιφερειακές Δ/νσεις Εκ/σης της χώρας (έδρες τους)
2. Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου Π.Ε. (μέσω Περιφ. Δ/νσεων Εκπ/σης)
4. Δ/νσεις Π.Ε. της χώρας (έδρες τους)
5. Δημόσια & Ιδιωτικά Δημοτικά της χώρας (μέσω Δ/νσεων Π.Ε.)

ΘΕΜΑ: «Συμπληρωματικές Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων»

Έχοντας υπόψη τη 2^η Ανακοίνωση στο ορθό του με αρ. **21/30-4-2020 Αποσπάσματος Πρακτικού** του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) με θέμα: «**Συμπληρωματικές Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων Δημοτικών, ημερήσιων και εσπερινών Γυμνασίων και των Α΄ και Β΄ τάξεων όλων των τύπων Γενικών και Επαγγελματικών Λυκείων στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της σχολικής χρονιάς 2019-2020 II. Προτάσεις βασικών ενοτήτων ανά τάξη, για μαθήματα αρμοδιότητας της Μονάδας Φυσικών Επιστημών, Τεχνολογίας και Μαθηματικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών και φιλολογίας, για αξιοποίηση σε πιθανή περιορισμένης διάρκειας διδασκαλία πριν τη λήξη της σχολικής χρονιάς 2019-2020**», σας αποστέλλουμε συμπληρωματικές οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων της Γλώσσας, των Μαθηματικών, των Φυσικών και της Ιστορίας στις τάξεις των Δημοτικών Σχολείων κατά το σχολικό έτος 2019-2020.

Για το μάθημα της Γλώσσας στο Δημοτικό

Σύμφωνα με το ΑΠΣ σκόπιμο είναι, σε κάθε τάξη, να δοθεί έμφαση σε ποιοτικούς στόχους του μαθήματος:

- α. Ανάπτυξη της αναγνωστικής ικανότητας με έμφαση στην κατανόηση του κειμένου.
- β. Παραγωγή γραπτού λόγου βάση των κειμενικών ειδών που έχουν προλάβει να διδαχθούν με σχετικά ικανοποιητική επάρκεια (δομή, σύνταξη, λεξιλόγιο, βασικά σχήματα λόγου).
- γ. Γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα με έμφαση στα εξής γλωσσικά φαινόμενα: σημεία στίξης, τονισμός λέξεων, διάκριση των μέρων του λόγου και η λειτουργία τους, βασικοί ορθογραφικοί κανόνες (καταληκτική ορθογραφία), παραγωγή και σύνθεση λέξεων, χρόνοι και κλίση του ρήματος ενεργητικής και παθητικής φωνής, γένη και κλίση ουσιαστικών και επιθέτων, βασικές αντωνυμίες (πχ προσωπικές, κτητικές, αόριστες, οριστικές), βασική σύνταξη πρότασης και βασικά σχήματα λόγου (παρομοιώσεις, μεταφορές, προσωποποιήσεις), δευτερεύουσες προτάσεις και εγκλίσεις (μόνο για Στ' τάξη).

Ειδικά για την Α' Δημοτικού : Ανάγνωση κειμένου με σχετική ευχέρεια και κατανόηση του κειμένου (ακόμα και αν το κείμενο έχει έκταση μιας μικρής παραγράφου).

Κατάκτηση του μηχανισμού γραφής προκειμένου για την παραγωγή γραπτού κειμένου με νόημα (χρήση της βασικής συντακτικής δομής και βασικού λεξιλογίου ακόμα και αν το κείμενο αφορά μια παράγραφο 4-5 σειρών).

Μαθηματικά		
Μία πρόταση για Βασικές Ενότητες/Βασικά θέματα που πρέπει να έχουν διδαχθεί ανά τάξη με την ολοκλήρωση της σχολικής χρονιάς 2019-2020		
Δημοτικό	Α' τάξη	Αρίθμηση, αριθμοί και πράξεις (νοερές και γραπτές). Σχήματα και μετρήσεις.
	Β' τάξη	Προβλήματα.
	Γ' τάξη	Ανάλογα με την τάξη και τις ανάγκες της.
	Δ' τάξη	Αριθμοί (φυσικοί, δεκαδικοί, συμμιγείς) και πράξεις, προβλήματα. Επίπεδα και στερεά σώματα. Μετρήσεις (χρήμα, μήκος, χρόνος), προβλήματα. Μοτίβα, προβλήματα
	Ε' τάξη	Φυσικοί αριθμοί (αξία θέσης ψηφίου, στρογγυλοποίηση, πράξεις, διαιρετότητα), κλάσματα (έννοιες και πράξεις), δεκαδικοί αριθμοί (αξία θέσης ψηφίου, στρογγυλοποίηση, πράξεις) Σχήματα (τρίγωνα – είδη και σχεδίαση, κύκλος – σχεδίαση και μήκος) και μετρήσεις (μήκος, μέτρηση γωνίας, εμβαδόν, όγκος)
	Στ' τάξη	Φυσικοί αριθμοί (πολλαπλάσια και διαιρέτες, ΕΚΠ, ΜΚΔ) και κλάσματα (πράξεις και προβλήματα). Εξίσωση (έννοια και δημιουργία εξίσωσης από πρόβλημα). Λόγοι, αναλογίες και ποσοστά, προβλήματα. Στατιστική (γραφήματα και εύρεση μέσου όρου). Σχήματα (επίπεδα και στερεά) και ιδιότητες. Μετρήσεις (έννοια μονάδας μέτρησης), εμβαδά και όγκοι. Μοτίβα, προβλήματα.

Φυσική/Φυσικά

Μία πρόταση για Βασικές Ενότητες/Βασικά θέματα που πρέπει να έχουν διδαχθεί ανά τάξη με την ολοκλήρωση της σχολικής χρονιάς 2019-2020

Δημοτικό	Α' τάξη	
	Β' τάξη	
	Γ' τάξη	
	Δ' τάξη	
	Ε' τάξη	Πεπτικό σύστημα με έμφαση στο «τροφές και ενέργεια» Τήξη – πήξη σωμάτων. Εξάτμιση, βρασμός και υγροποίηση σωμάτων. Παραγωγή, διάδοση (ανάκλαση, απορρόφηση) του ήχου. Λειτουργία του αυτιού.
	Στ' τάξη	Θερμοκρασία θερμότητα Το μάτι μας και πώς βλέπουμε Οξέα και βάσεις στη καθημερινή ζωή.

Ιστορία

Ακολουθεί πίνακας για τα βασικότερα σημεία στο μάθημα της Ιστορίας στο Δημοτικό ανά τάξη. Οι εκπαιδευτικοί, λαμβάνοντας υπόψη την ύλη που είχαν διδάξει πριν το κλείσιμο των σχολείων, τις ευρύτερες συνθήκες, τις ανάγκες κάθε τάξης, τους βασικούς στόχους ανά τάξη σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών, έχουν τη δυνατότητα επανάληψης ή και διδασκαλίας των παρακάτω κεφαλαίων από την ύλη:

Γ' Δημοτικού	1ο σενάριο: Η Δημιουργία του κόσμου, Ο Ηρακλής, Ο Θησέας, Η Αργοναυτική Εκστρατεία, Ο Τρωϊκός Πόλεμος, Οι περιπέτειες του Οδυσσέα. Εναλλακτικό σενάριο: Να διδάξουν την Οικογενειακή Ιστορία αξιοποιώντας πολυτροπικό υλικό.
Δ' Δημοτικού	1ο σενάριο: Γεωμετρικά Χρόνια, Αρχαϊκά Χρόνια, Κλασικά Χρόνια, Ελληνιστικά Χρόνια. Εναλλακτικό σενάριο: Να διδάξουν την Τοπική Ιστορία αξιοποιώντας πολυτροπικό υλικό. Μπορούν ακόμα να αξιοποιήσουν, όπως κρίνουν πρόσφορο, τον θεματικό φάκελο: <i>Κυνηγοί, αγρότες, ναύτες και τεχνίτες στο προϊστορικό Αιγαίο.</i>
Ε' Δημοτικού	Οι Έλληνες και οι Ρωμαίοι, Η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία μεταμορφώνεται, Το Βυζαντινό κράτος - μία δύναμη που συνεχώς μεγαλώνει, Το Βυζαντινό κράτος και οι γειτονικοί λαοί, Η μεγάλη ακμή του Βυζαντινού κράτους, Το Βυζάντιο παρακμάζει και υποκύπτει σε κατακτητές, Παιδεία και Πολιτισμός στο Βυζάντιο. Μπορούν ακόμα να αξιοποιήσουν, όπως κρίνουν πρόσφορο, τον θεματικό φάκελο: <i>Πρόσκληση σε Βυζαντινό Γεύμα.</i>

Στ' Δημοτικού	<p>Οι εξελίξεις στην Ευρώπη κατά τους Νεότερους Χρόνους (μέσα 15ου αιώνα - αρχές 19ου αιώνα), Οι Έλληνες κάτω από την οθωμανική και τη λατινική κυριαρχία (1453-1821), Η Μεγάλη Επανάσταση, Η Ελλάδα στον 19° αιώνα, Η Ελλάδα στον 20° αιώνα.</p> <p>Μπορούν ακόμα να αξιοποιήσουν, όπως κρίνουν πρόσφορο, τον θεματικό φάκελο: <i>Τα παιδιά στη δουλειά και στο σχολείο. Η παιδική εργασία στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Τα παιδιά στην αγροτική οικονομία, στη βιομηχανία (σιδηροδρομικοί σταθμοί, ανθρακωρυχεία, κλωστοϋφαντουργία) και στις υπηρεσίες. Η μαθητική ζωή.</i></p>
---------------	---

Παρακαλούμε όπως ενημερωθούν οι μαθητές και οι μαθήτριες ώστε να διατηρήσουν όλα τα βιβλία τους για την αξιοποίησή τους και την επόμενη σχολική χρονιά 2020-2021.

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στις «Οδηγίες διδασκαλίας» που θα αποστείλει για τη σχολική χρονιά 2020-2021, θα λάβει υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες που δημιούργησε η αναστολή λειτουργίας των σχολείων κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά.

Οι Διευθυντές/ντριες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης όπως ενημερώσουν τα Δημοτικά Σχολεία περιοχής ευθύνης τους και οι Προϊστάμενοι/ες και Διευθυντές/ντριες των

Δημοτικών Σχολείων τα μέλη των Συλλόγων Διδασκόντων, αποστέλλοντας την παρούσα εγκύκλιο στις διευθύνσεις ηλεκτρονικού ταχυδρομείου τους (e-mail).

**Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

1. Γραφείο Υφυπουργού, κας Σ. Ζαχαράκη
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέα Π/θμιας, Δ/θμιας Εκπ/σης και Ειδ. Αγωγής, κας Α. Γκίκα
3. Γραφείο Γενικού Δ/ντή Δ/νσης Σπουδών Π.Ε. & Δ.Ε.
4. Αυτοτελής Δ/νση Ιδιωτικής Εκπ/σης – Τμήμα Α΄
5. Δ/νση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. - Τμήμα Α΄

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ